

OMZENDBRIEF DNA

IDENTIFICATIEPROCEDURE VIA DNA-ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

ADDENDUM II – ALGEMENE RICHTLIJNEN LABO'S

ALGEMENE RICHTLIJNEN AAN DE DNA-LABO'S

A. SPORENPROFIELEN

1. U gaat na of de te onderzoeken overtuigingsstukken (OS) voldoende sporen bevatten die bruikbaar zijn voor het uitvoeren van DNA-analyse. Indien noodzakelijk voert u oriëntatietests uit op de overtuigingsstukken om de aard en de menselijke oorsprong van het spoor vast te stellen. Wanneer al een oriëntatietest zou uitgevoerd zijn door een labo van de technische en wetenschappelijke politie – wat momenteel eerder uitzonderlijk zal zijn op de overtuigingsstukken zelf – maakt zij het proces-verbaal met de resultaten van deze tests aan u over zodat u daarmee rekening kan houden in de interpretatie van uw resultaten. De labo's van de technische en wetenschappelijke politie zullen doorgaans enkel tests uitvoeren op de plaats van de feiten.
2. Bij aanwezigheid van voldoende sporen (zie 1), gaat u over tot DNA-analyse van de aangeduide sporen volgens de internationale normen beschreven in de bijlage aan het DNA-KB van 17 juli 2013 (B.S., 12 augustus 2013).
3. De wet voorziet dat u een voldoende groot deel van het staal moet bewaren om tegenonderzoek mogelijk te maken. Hierbij gelden volgende richtlijnen:
 - Voor overtuigingsstukken: u zorgt bij het uitvoeren van uw DNA-onderzoek dat er van het overtuigingsstuk een voldoende groot deel overblijft dat niet geëxploiteerd werd, zodat tegenonderzoek mogelijk is. U maakt het overtuigingsstuk dat het niet-gebruikte deel van het spoor bevat, terug over aan de griffie. In geval van een vraag tot tegenonderzoek, moet dit overtuigingsstuk terug afgehaald worden op de griffie voor het uitvoeren van de tegenexpertise. In uw rapport vermeldt u of er op het aan de griffie teruggebrachte overtuigingsstuk voldoende staal aanwezig is voor tegenonderzoek.
 - Voor prelevementen: u bewaart enkel de stalen die niet op kamertemperatuur bewaard kunnen worden. Dit is nodig omdat de griffies niet kunnen garanderen dat deze stalen in optimale omstandigheden bewaard worden. U bewaart deze stalen gedurende maximum 30 jaar, tenzij de bevoegde magistraat een andersluidende vordering geeft.

Is het onmogelijk een voldoende groot deel van het staal te bewaren, dan maakt u hiervan melding in het verslag.

Wanneer het moment van vernietiging van de stalen en de extracten die DNA bevatten gekomen is, bewaart u gedurende 5 jaar het bewijs van deze vernietiging.

4. Indien gevraagd in de vordering, gaat u over tot vergelijking van de DNA-profielen van de aangeduide sporen.
5. Binnen de maand, die begint te lopen vanaf de ontvangst van deze vordering en de overdracht van de overtuigingsstukken, maakt u een gemotiveerd verslag over aan mijn ambt. Een bijkomende onderzoekstermijn kan enkel door mijn ambt worden toegestaan op uw gemotiveerd verzoek (mondeling of schriftelijk). Wanneer de verlenging wordt toegestaan, maakt u hiervan melding in uw verslag.
6. Bij hoogdringendheid kan de magistraat vorderen dat het verslag binnen een termijn van 2 werkdagen volgend op de dag van de gezamenlijke ontvangst van de vordering en de overtuigingsstukken wordt overgemaakt, wat een verhoging van de gerechtskosten met zich meebrengt. In dit geval moet de rubriek 'hoogdringend'

aangeduid zijn op de aan u gerichte vordering. In dit geval moeten de DNA-profielen door u eveneens onverwijld overgemaakt worden aan het NICC (DIS). Wordt in geval van hoogdringendheid de termijn van 2 werkdagen door u niet gerespecteerd dan kan de magistraat besluiten om binnen de tarificatie van de gerechtskosten de taxatie te verminderen.

7. Het verslag bevat, na de formule van de voorgeschreven eed te hebben aangebracht¹:
 - De gegevens vervat in de vordering en het proces-verbaal van inbeslagname van de aangetroffen sporen
 - Een gedetailleerde beschrijving van de stalen
 - De resultaten van de eventueel uitgevoerde oriëntatietests
 - De resultaten van het DNA-onderzoek
 - Het resultaat van de vergelijkingen van de DNA-profielen
8. U bent niet langer verplicht stelselmatig een gedetailleerde statistische evaluatie te bezorgen. Hierbij gelden volgende richtlijnen:
 - a. Wanneer het DNA-profiel van het spoor afkomstig is van één enkele persoon, volstaat een eenvoudig antwoord van het type “match/ no match”. Bij “match” rapporteert u het resultaat aan de hand van de verbale schaal, die sinds 2008 door alle Belgische DNA-labo's wordt gebruikt, zonder opname van het statistisch resultaat in het deskundigenverslag.
 - b. Wanneer het sporenprofiel een mengprofiel (afkomstig van twee of meer personen) of een onvolledig profiel betreft, of wanneer verwanten betrokken zijn, moet wel een gedetailleerd statistisch resultaat weergegeven worden aan de hand van de verbale schaal. Dit moet dan ook opgenomen worden in het deskundigenverslag.Ook op specifieke vordering van mijn ambt stelt u een statistische evaluatie op.
9. Is de rubriek ‘behandelende politiedienst’ onderaan de vordering ingevuld, dan maakt u ook aan deze politiedienst een afschrift van uw verslag over.
10. U maakt uw verslag ook over aan de federale politie in het kader van de sporendatabank.
11. Wanneer er voor de sporen geen resultaten bekomen worden of wanneer het DNA-profiel onvoldoende informatief is om een statistisch voldoende waardevolle vergelijking uit te voeren, adviseert u mijn ambt over de bijkomende mogelijkheden van DNA-onderzoek of over andere alternatieve analysemethodes (bv. analyse van de aanwezige vezels op het zelfde overtuigingsstuk). Als u als deskundige een experimentele methode gebruikt die nog niet geaccrediteerd is, moet u dit duidelijk aangeven in uw verslag, met vermelding van de waarschuwingen die hierbij in acht genomen moeten worden.
12. Binnen de 15 dagen na verzending van het verslag aan mijn ambt, maakt u ambtshalve de verkregen DNA-profielen over aan de beheerder van de nationale gegevensbanken voor opslag in de gegevensbank criminalistiek of “vermiste personen”. Hierbij vermeldt u volgende gegevens:
 - Het notitienummer van het strafdossier
 - De naam en de gegevens van de magistraat belast met het strafdossier

¹“Ik zweer dat ik mijn taak naar eer en geweten nauwgezet en eerlijk heb vervuld.”

- De naam en de gegevens van het laboratorium waar de DNA-profielen zijn opgesteld, alsook de referenties van het deskundigendossier en van de DNA-profielen
- De biologische aard van de onderzochte stalen
- Het geslacht van de persoon waarvan het DNA-profiel is opgesteld
- In voorkomend geval, het positieve verband tussen de verkregen DNA-profielen;
- In voorkomend geval, het DNA-codenummer

U maakt de opgestelde DNA-profielen en de bijhorende gegevens via elektronische weg over aan de beheerder van de nationale DNA-gegevensbank of zijn gemachtigde, met gebruik van de coderingssoftware die voldoet aan de door het NICC bepaalde specificiteit. Is het communicatieplatform tijdelijk niet beschikbaar, dan moeten de DNA-profielen en de daaraan verbonden gegevens toch binnen de wettelijk voorgeschreven termijnen overgemaakt worden via een ander kanaal en zo spoedig mogelijk ingevoerd worden in de nationale DNA-gegevensbanken.

De DNA-profielen van de sporen die eenduidig overeenstemmen met deze van de slachtoffers en derden worden niet overgemaakt aan de beheerder van de nationale DNA-gegevensbank of zijn gemachtigde tenzij op specifiek verzoek van mijn ambt.

13. Nadat uw onderzoek van de sporen is afgesloten, legt u de overtuigingsstukken terug neer op de griffie van de betrokken rechtbank. Indien het overtuigingsstuk het niet-gebruikte deel van het spoor – nodig voor tegenonderzoek – bevat, meldt U dit aan de griffier van de overtuigingsstukken. De prelevementen die worden uitgevoerd op de plaats(en) van de feiten en op de overtuigingsstukken – door de laboratoria van de technische en wetenschappelijke politie, de politiediensten, de wetsdokters of de deskundigen (bijvoorbeeld in het kader van de Seksuele Agressie Set) – en die niet op kamertemperatuur bewaard kunnen worden, moeten daarentegen door uzelf (als DNA-labo) bewaard worden (cf. punt 3).
14. Bij vragen tot verdere verduidelijking en precisering van de beheerder van de nationale DNA-gegevensbanken, geeft u antwoord binnen de drie werkdagen. Met een werkdag wordt iedere dag bedoeld met uitzondering van zaterdag, zondag en wettelijke feestdagen.

B. REFERENTIESTALEN

15. U stelt het DNA-profiel op van het referentiestaal en, indien gevraagd in de vordering, maakt u de vergelijking met de aangetroffen sporen. Hierbij leeft u de internationale normen na, beschreven in de bijlage aan het DNA-KB van 17 juli 2013 (B.S., 12 augustus 2013).
16. Binnen de maand, die begint te lopen vanaf de ontvangst van deze vordering en de overdracht van de overtuigingsstukken, maakt u een gemotiveerd verslag over aan mijn ambt. Voor dit verslag zijn de hierboven vermelde bepalingen onder de nummers 5, 7, 8, 9 en 11 van toepassing.
17. Indien het opstellen van een referentieprofiel van een persoon bij hoogdringendheid moet gebeuren mogen de kosten verhoogd worden met 400%. Dit bedrag mag enkel toegekend worden indien de vordering uitdrukkelijk vermeldt dat de resultaten beschikbaar moeten zijn binnen de 24u. volgend op de dag van de gezamenlijke ontvangst van de vordering en de overtuigingsstukken.

Indien de vordering bovendien strekt tot de analyse van de sporen en de vergelijking tussen de sporen en het referentieprofiel, kan het bedrag voor analyse en vergelijking bij hoogdringendheid verhoogd worden tot 65 %, in welk geval de resultaten beschikbaar moeten zijn binnen de twee werkdagen.

In beide gevallen moeten de DNA-profielen door u eveneens onverwijld overgemaakt worden aan het NICC (DIS).

18. U mag de vergelijking van een referentieprofiel van een verdachte met sporen enkel uitvoeren wanneer uw laboratorium eveneens het genetisch profiel van de sporen heeft vastgesteld.
19. Binnen de 15 dagen na verzending van het verslag aan mijn ambt, maakt u ambtshalve het DNA-profiel van het referentiestaal van de verdachte over aan de beheerder van de nationale gegevensbanken voor eenmalige vergelijking met de opgeslagen DNA-profielen. Wat betreft de over te maken gegevens en de manier waarop de overdracht moet gebeuren, gelden de bepalingen besproken in punt 12. De DNA-referentieprofielen van de slachtoffers en derden worden daarentegen NOOIT overgemaakt aan de beheerder van de nationale DNA-gegevensbank of zijn gemachtigde.
20. Wanneer u het DNA-profiel van een referentiestaal van een verdachte heeft opgesteld, maakt u de gegevens die vermeld zijn in punt 12 ook over aan de Nationale Cel. Het DNA-profiel zelf wordt NIET overgemaakt. Deze overdracht aan de Nationale Cel gebeurt op hetzelfde moment als de communicatie met de dienst DIS en vindt plaats via elektronische weg met de software die voldoet aan de door de Nationale Cel bepaalde specificiteit.
21. Bij vragen tot verdere verduidelijking en precisering van de beheerder van de nationale DNA-gegevensbanken, geeft u antwoord binnen de drie werkdagen. Met een werkdag wordt iedere dag bedoeld met uitzondering van zaterdag, zondag en wettelijke feestdagen.
22. U vernietigt het referentiestaal en de daaruit afgeleide stalen binnen de 6 maanden na verzending van uw verslag aan mijn ambt. U houdt hiervan een bewijs bij gedurende 5 jaar na vernietiging.
23. U mag in uw elektronisch archief geen namen en voornamen bijhouden van de personen van wie een referentiestaal is afgenomen.

C. ALGEMEEN GELDENDE BEPALINGEN INZAKE AMBTSHALVE OVERDRACHT AAN DE DIENST DIS

Inzake de ambtshalve overdracht gelden algemeen de volgende bepalingen:

- **DNA-profiel van sporen:** een DNA-profiel van een spoor moet ALTIJD overgemaakt worden aan de dienst DIS voor opslag en systematische vergelijking, ook als de vergelijking met het referentieprofiel negatief was. Uitzondering: een zuiver sporenprofiel dat matcht met een DNA-referentieprofiel van een niet-verdachte wordt niet overgemaakt aan de dienst DIS, tenzij een andersluidende vordering van mijn ambt.
- **DNA-profiel van referentiestaal van verdachte:** dit wordt ALTIJD overgemaakt aan de dienst DIS voor eenmalige vergelijking, ook als er geen vordering is tot vergelijking met de aangetroffen sporen of deze vergelijking geen positieve linkers aantoonde

- **Positieve linken tussen referentiestalen van verdachten en sporen:** deze worden ALTIJD ambtshalve overgemaakt voor opslag en systematische vergelijking.
- **DNA-profiel van referentiestaal van slachtoffer/getuige/anderen:** dit wordt NOOIT overgemaakt aan de dienst DIS
- **DNA-profiel van referentiestaal van verwant:** wanneer via de vergelijking met de verwanten en het sporenprofiel van de ongeïdentificeerde resten door het DNA-labo tot identificatie van de vermiste kon worden overgegaan worden deze, tenzij een andersluidende vordering van mijn ambt. NIET overgemaakt. Dit geldt ook bij een DNA-vergelijkingsonderzoek dat tot doel had de referentieprofielen van de verwanten te vergelijken met de sporen inzake de vermiste.

D. DIVERS

Mocht er enig bezwaar zijn tegen de aanvaarding van deze opdracht, gelieve binnen de 8 dagen bij gewone brief hiervan kennis te geven aan mijn ambt.

E. KOSTEN EN FACTURATIE

20. De staat van erelonen en kosten, die samen met het verslag in drievoud moet worden neergelegd, is onderworpen aan de bepalingen van het Koninklijk besluit van 27 november 2015.²
21. Uw factuur zal noodzakelijk vergezeld zijn van een afschrift van mijn vordering teneinde de kosten te laten begroten.
22. Voor de kosten wordt het volgende in rekening gebracht:
 - Het **beschrijvend onderzoek** van elk in de vordering vermeld overtuigingsstuk³ (degressief tarief):
Gaat het om stukken die duidelijk op elkaar lijken en die dus steeds op dezelfde manier omschreven worden (zoals bijvoorbeeld sigarettenpeuken, swabs die uitgevoerd werden door de laboratoria van technische en wetenschappelijke politie,...) wordt het bedrag slechts één keer gerekend ongeacht het aantal vergelijkbare overtuigingsstukken⁴.
 - De **voorafgaande tests** (oriëntatie- en/of bevestigingstests) die indien noodzakelijk kunnen gebeuren op elk spoor dat zich op het overtuigingsstuk bevindt en dit om te bepalen welk ervan de beste analyseresultaten zou kunnen opleveren. Al naargelang het geval wordt er in deze voorafgaande tests onderzoek gedaan naar bloed en de oorsprong ervan, sperma met inbegrip van het microscopische onderzoek van spermatozoïden, speeksel, urine, uitwerpselen, enz. De honoraria voor deze voorafgaande tests worden één maal in rekening gebracht per onderzocht spoor en zijn degressief.
 - o Wanneer een laboratorium van technische en wetenschappelijke politie overgegaan is tot voorafgaande tests op een overtuigingsstuk, worden de resultaten ervan aan de deskundige voorgelegd⁵. In dat geval mag de

² KB 27 november 2015 houdende uitvoering van artikel 6 van de programmawet (II) van 27 december 2006 tot bepaling van de tarieven in strafzaken voor deskundigenonderzoek in genetische analyse in opdracht van een gerechtelijke overheid (BS 30 november 2015)

³ Artikel 4 van voormeld KB.

⁴ Rechtspraak van de Commissie voor de Gerechtskosten.

⁵ Aangezien er tot op heden geen sprake is van een formele accreditatie moeten de laboratoria van technische en wetenschappelijke politie minimaal beschikken over de gevalideerde oriëntatietechnieken en –tests (in samenwerking met het NICC, dat krachtens het KB van 1972 het referentielaboratorium op gebied van

deskundige voor zijn honorarium geen rekening meer houden met de bijkomende tests die hij eventueel nog op dezelfde sporen en/of uitvoeringsstukken uitgevoerd zou hebben.

- **De extractie en dosering van het DNA**
Wanneer na de **extractie** en de **dosering** van het DNA de resultaten aantonen dat het spoor geen genetisch materiaal bevat, dan is het niet verantwoord over te gaan tot een amplificatie van het DNA. Indien de hoeveelheid gekwantificeerd DNA minder bedraagt dan 6 picogram/microliter kan het onderzoek niet worden verdergezet. De magistraat kan het onderzoek in dit geval echter verder laten uitvoeren rekening houdend met de concrete elementen van het strafdossier.
- **De DNA-analyse van een staal:** het bedrag dat toegekend wordt voor de DNA-analyse van een staal mag slechts één maal per overtuigingsstuk worden aangerekend.
 - o Deze regel geldt niet wanneer in de vordering op een expliciete manier gevraagd is om meerdere of alle sporen van eenzelfde overtuigingsstuk te analyseren⁶.
 - o Indien een analyse bij hoogdringendheid dient te gebeuren dienen resultaten beschikbaar binnen de 2 werkdagen en wordt het bedrag verhoogd met 65 %.
- **Opstellen van een genetisch profiel van een persoon:**
 - o dit bedrag wordt verhoogd indien bovenop het genetisch profiel een Y-chromosoom profiel noodzakelijk is. Deze bijkomende analyse dient uitdrukkelijk te worden vermeld in de vordering.
 - o dit bedrag wordt verhoogd indien bovenop het genetisch profiel het genetisch profiel van een Y-chromosoom profiel noodzakelijk is. Deze bijkomende analyse dient uitdrukkelijk te worden vermeld in de vordering.
 - o dit bedrag wordt verhoogd indien bovenop het genetisch profiel een mitochondriale DNA-analyse noodzakelijk is. Deze bijkomende analyse dient uitdrukkelijk te worden vermeld in de vordering.
 - o Indien de analyse bij hoogdringendheid dient te gebeuren dienen de resultaten beschikbaar te zijn binnen de 24 uur in welk geval het bedrag verhoogd kan worden met 400%.
- **De inkorting van de voorziene termijn van 30 dagen** om het **verslag** aan de magistraat over te maken:
 - o In geval van het **opstellen van een referentieprofiel** van een persoon moeten de resultaten/verslag beschikbaar zijn **binnen de 24u**, de kosten mogen in dit geval verhoogd worden met 400%.
 - o In geval de vordering strekt tot de **analyse van de sporen** dienen de resultaten/verslag beschikbaar moeten zijn **binnen de twee werkdagen**.
 - o In geval van een **gecombineerde vordering** dienen:
 - * de referentieprofielen binnen de 24 u. opgesteld en de resultaten binnen die termijn beschikbaar te zijn;
 - * de analyse van de sporen en vergelijking binnen de twee werkdagen te gebeuren en de resultaten binnen die termijn beschikbaar te zijn;

technische en wetenschappelijke politie is), over de procedures die op een uniforme manier door al deze laboratoria toegepast worden, en over personeel dat een opleiding voor deze technieken kreeg, om zo met inachtneming van alle vereiste voorzorgsmaatregelen dergelijke tests op overtuigingsstukken uit te kunnen voeren zodat contaminaties vermeden worden. Blijkt dit onmogelijk, dan zullen de laboratoria van technische en wetenschappelijke politie enkel tests op de plaatsen van de feiten kunnen uitvoeren. De laboratoria die voor de DNA-analyse instaan zullen in dergelijke hypothese de oriëntatietests op de overtuigingsstukken voor hun rekening nemen.

⁶ Artikel 7 van voormeld KB.

- * er is geen bezwaar dat nadien desgevallend **1 globaal verslag binnen de twee werkdagen** en kostenstaat wordt opgesteld.
 - De hoogdringendheid moet steeds uitdrukkelijk vermeld worden in de vordering.
- Wanneer de beheerder van de nationale DNA-gegevensbanken **bijkomende analyses** vraagt om de verkregen resultaten te bevestigen of te ontkrachten, dan mogen deze analyses enkel gefactureerd worden indien een vordering voor deze bijkomende analyses kan worden voorgelegd.